БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БӨА-2025/100/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Өлгий хот 2024 он	Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Ж.Айгүл Утас: 70422954 Цахим хаяг: aigulj@audit.gov.mn Аудитын менежер: Х.Женисбек Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Х.Еркебулан Утас: 99427667 Цахим хаяг: erkebulankh@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 3
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 13
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 17
4.1 Ерөнхий зүйл 17
4.2 Материаллаг байдал 17
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 17
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 17
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 18
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 18
4.5.1 Завсрын аудитын талаар 18
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 18
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 18
5.1 Төлбөрийн акт 18
5.2 Албан шаардлага 18
5.3 Зөвлөмж 19
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 19

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 3
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 13
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 17
4.1 Ерөнхий зүйл 17
4.2 Материаллаг байдал 17
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 17
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 17
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 18
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 18
4.5.1 Завсрын аудитын талаар 18
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 18
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 18
5.1 Төлбөрийн акт 18
5.2 Албан шаардлага 18
5.3 Зөвлөмж 19
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 19

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын стандарт

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

2025.02.10 № 22

танай ____________ -ны № ____________ -т

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ГААЛИЙН ГАЗРЫН ДАРГА Б.ХУЯГБААТАР ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газрын 2024 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд онцлох асуудал гараагүй байна.

Аудитын гол асуудал

Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газрын 2024 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд анхаарал татах асуудал байхгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.

Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газар Дүгнэлт

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ж.АЙГҮЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**99,576,604.81**	**148,976,444.81**
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	99,576,604.81	148,976,444.81
351	**Түүхий эд материал**	9,158,300.00	8,946,130.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	-	-
35130	Эм боох материал	9,158,300.00	8,946,130.00
35200	Дуусаагүй үйлдвэрлэл	-	-
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	1,401,537.00	1,512,237.00
354	**Хангамжийн материал**	89,016,767.81	138,518,077.81
35410	Бичиг хэргийн материал	-	-
35420	Аж ахуйн материал	3,050,630.00	2,141,530.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	-	-
35440	Түлш, шатах тослох материал	13,949,350.00	9,370,700.00
35450	Барилгын засварын материал	-	-
35460	Хүнсний материал	-	-
35470	Бусад хангамжийн материал	72,016,787.81	127,005,847.81
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**3,495,025,208.84**	**3,395,722,527.54**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	3,495,025,208.84	3,395,722,527.54
391	Газар	177,324,000.00	172,560,000.00
392	**Биет хөрөнгө**	3,275,337,696.84	3,180,799,015.54
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,358,330,865.17	2,529,504,865.17
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(524,592,855.98)	(636,760,876.27)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	415,312,170.00	435,312,170.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(316,145,503.36)	(350,416,336.72)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	3,637,852,420.11	3,988,973,844.66
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,320,241,380.55)	(2,805,424,263.80)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	89,200,464.67	89,829,414.67
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(65,244,733.22)	(70,478,552.17)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	3,665,872.11	3,665,872.11
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,799,622.11)	(3,407,122.11)
393	**Биет бус хөрөнгө**	42,363,512.00	42,363,512.00
39301	Програм хангамж	44,027,262.00	44,027,262.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,663,750.00)	(1,663,750.00)
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**3,594,601,813.65**	**3,544,698,972.35**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**3,594,601,813.65**	**3,544,698,972.35**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	3,594,601,813.65	3,544,698,972.35
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	5,204,498,119.19	5,199,734,119.19
51101	Өмч: - төрийн	5,204,498,119.19	5,199,734,119.19
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	(1,609,896,305.54)	(1,655,035,146.84)

51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(1,609,896,305.54)	(1,609,896,305.54)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(45,138,841.30)
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**3,594,601,813.65**	**3,544,698,972.35**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Өмнөх оны гүйцэтгэл**	**Тайлант оны гүйцэтгэл**
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**2,016,977,563.00**	**3,628,160,876.55**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**36,129,263.00**	**536,974,476.55**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	36,129,263.00	536,974,476.55
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	1,768,260.00	10,054,492.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	-
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,768,260.00	10,054,492.00
1200043	Урьд оны үлдэгдэлээс санхүүжих	-	-
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	-	-
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого		
120009	Бусад орлого	350,000.00	610,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	23,664,900.00	483,815,424.55
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	10,346,103.00	42,494,560.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,980,848,300.00**	**3,091,186,400.00**
1330	**Төсвийн захирагчдаас**	1,980,848,300.00	3,091,186,400.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,980,848,300.00	3,091,186,400.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**2,454,653,983.49**	**3,673,299,717.85**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**2,454,653,983.49**	**3,673,299,717.85**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**2,339,514,019.50**	**3,264,287,321.69**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**1,359,252,557.87**	**2,096,229,570.96**
210101	Үндсэн цалин	1,249,053,430.68	1,793,481,339.25
210102	Нэмэгдэл	902,688.00	3,161,520.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	81,705,000.00	264,494,900.00
210104	Урамшуулал	-	-
210105	Гэрээт ажлын хөлс	27,591,439.19	35,091,811.71
210106	Ажиллагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	-	-
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**173,845,931.34**	**276,159,680.38**
210201	Тэтгэврийн даатгал	173,845,931.34	276,159,680.38
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**109,041,072.00**	**121,371,738.30**
210301	Гэрэл, цахилгаан	45,648,006.00	53,304,760.30
210302	Түлш, халаалт	62,347,780.00	66,227,152.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,045,286.00	1,839,826.00
210304	Байрны түрээс	-	-
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	-	-
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**38,020,039.80**	**47,042,459.20**

210401	Бичиг хэрэг	5,891,050.00	9,300,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	26,434,700.00	29,064,840.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,537,219.80	1,633,829.20
210404	Ном, хэвлэл		-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,334,970.00	6,534,290.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	822,100.00	509,500.00
2105	**Нормативт зардал**	**12,551,898.00**	**7,777,640.00**
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	5,890,498.00	5,207,170.00
210502	Хоол, хүнс	2,794,900.00	2,570,470.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,866,500.00	
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**19,621,212.00**	**21,531,375.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,035,950.00	
210602	Тавилга	-	-
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	7,726,042.00	5,661,600.00
210604	Урсгал засвар	10,859,220.00	15,869,775.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**3,694,000.00**	**7,979,250.00**
210701	Гадаад албан томилолт	-	-
210702	Дотоод албан томилолт	3,694,000.00	7,979,250.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**38,211,904.00**	**39,215,752.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	29,730,025.00	29,048,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,438,300.00	2,643,025.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	-
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	100,000.00	99,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	500,000.00	2,619,100.00
210807	Газрын төлбөр	2,083,000.00	1,248,027.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	3,360,579.00	3,558,600.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**585,275,404.49**	**646,979,855.85**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,030,650.00	1,016,800.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	8,500,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	583,244,754.49	637,463,055.85
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**115,139,963.99**	**409,012,396.16**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**45,749,100.00**	**375,211,500.00**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	45,749,100.00	375,211,500.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**69,390,863.99**	**33,800,896.16**
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	-	-
213402	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт сумдад	-	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	69,390,863.99	33,800,896.16

3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**(437,676,420.49)**	**(45,138,841.30)**
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**(437,676,420.49)**	**(45,138,841.30)**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**1,982,616,560.00**	**3,101,713,980.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**1,768,260.00**	**10,527,580.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	1,768,260.00	10,527,580.00
120009	Бусад орлого	1,768,260.00	10,527,580.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,980,848,300.00**	**3,091,186,400.00**
1330	**Төсвийн захирагчдаас**	1,980,848,300.00	3,091,186,400.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,980,848,300.00	3,091,186,400.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**1,881,303,460.00**	**3,042,605,030.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,881,303,460.00**	**3,042,605,030.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,761,313,596.01**	**2,633,119,545.84**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**1,354,540,389.21**	**2,113,264,427.34**
210101	Үндсэн цалин	655,835,805.67	925,793,404.17
210102	Нэмэгдэл	460,291,624.39	631,775,924.84
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	101,585,696.15	333,311,097.17
210104	Урамшуулал	136,827,263.00	222,384,001.16
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**173,708,200.00**	**259,124,824.00**
210201	Тэтгэврийн даатгал	127,077,600.00	194,749,001.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,657,700.00	28,975,299.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,326,100.00	14,785,224.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,331,500.00	1,374,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	23,315,300.00	19,240,900.00
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/		
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**112,867,672.00**	**116,253,088.30**
210301	Гэрэл, цахилгаан	45,648,006.00	53,304,760.30
210302	Түлш, халаалт	66,174,380.00	61,108,502.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,045,286.00	1,839,826.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**37,959,539.80**	**49,520,259.20**
210401	Бичиг хэрэг	5,791,050.00	9,300,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	26,194,700.00	28,994,840.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,537,219.80	1,633,829.20
210404	Ном, хэвлэл		

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,236,570.00	5,399,080.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,200,000.00	4,192,510.00
2105	**Нормативт зардал**	**11,645,750.00**	**7,889,470.00**
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	4,984,350.00	4,995,000.00
210502	Хоол, хүнс	2,794,900.00	2,894,470.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,866,500.00	-
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**27,729,960.00**	**30,484,375.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	8,483,840.00	1,600,000.00
210602	Тавилга		
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	6,647,500.00	4,977,500.00
210604	Урсгал засвар	12,598,620.00	23,906,875.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**3,694,000.00**	**7,979,250.00**
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	3,694,000.00	7,979,250.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**37,048,435.00**	**38,757,052.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	30,078,025.00	28,928,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох		
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,254,100.00	2,300,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	184,200.00	343,025.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	100,000.00	99,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	650,000.00	3,000,000.00
210807	Газрын төлбөр	2,083,000.00	1,248,027.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	1,699,110.00	2,839,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**2,119,650.00**	**9,846,800.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,119,650.00	1,346,800.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага		8,500,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**119,989,863.99**	**409,485,484.16**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	50,599,000.00	375,211,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	50,599,000.00	375,211,500.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**69,390,863.99**	**34,273,984.16**
213301	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		473,088.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	69,390,863.99	33,800,896.16
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**101,313,100.00**	**59,108,950.00**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**101,313,100.00**	**59,108,950.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**101,313,100.00**	**59,108,950.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	101,313,100.00	59,108,950.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	101,313,100.00	59,108,950.00

6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**(101,313,100.00)**	**(59,108,950.00)**
7	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	**-**	**-**
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	**-**	**-**
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Төгрөгөөр

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	**2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	5,204,498,119.19		(1,172,219,885.05)	4,032,278,234.14
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				-
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**5,204,498,119.19**	**-**	**(1,172,219,885.05)**	4,032,278,234.14
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				-
C07	Тайлант үеийн үр дүн			(437,676,420.49)	(437,676,420.49)
C08	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**5,204,498,119.19**	**-**	**(1,609,896,305.54)**	3,594,601,813.65
D01	**2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**5,204,498,119.19**	**-**	**(1,609,896,305.54)**	3,594,601,813.65
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	(4,764,000.00)			(4,764,000.00)
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**5,199,734,119.19**	**-**	**(1,609,896,305.54)**	3,589,837,813.65
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт				-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				-
D08	Тайлант үеийн үр дүн			(45,138,841.30)	(45,138,841.30)
D09	**2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**5,199,734,119.19**	**-**	**(1,655,035,146.84)**	3,544,698,972.35

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	3,094,375,000.00	3,060,439,995.84
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	3,094,375,000.00	3,060,439,995.84
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	2,703,375,000.00	2,685,228,495.84
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**2,128,200,000.00**	**2,113,264,427.34**
210101	Үндсэн цалин	937,200,000.00	925,793,404.17
210102	Нэмэгдэл	650,000,000.00	631,955,804.84
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	312,000,000.00	333,131,217.17
210104	Урамшуулал	229,000,000.00	222,384,001.16
210105	Гэрээт ажлын хөлс		
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**259,775,000.00**	**259,124,824.00**
210201	Тэтгэврийн даатгал	183,307,000.00	194,749,001.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	21,742,000.00	28,975,299.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	13,496,000.00	14,785,224.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	8,246,000.00	1,374,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	32,984,000.00	19,240,900.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**116,900,000.00**	**116,253,088.30**
210301	Гэрэл, цахилгаан	53,600,000.00	53,304,760.30
210302	Түлш, халаалт	61,200,000.00	61,108,502.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,100,000.00	1,839,826.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**49,600,000.00**	**49,520,259.20**
210401	Бичиг хэрэг	9,300,000.00	9,300,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	29,000,000.00	28,994,840.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,700,000.00	1,633,829.20
210404	Ном, хэвлэл		
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,400,000.00	5,399,080.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,200,000.00	4,192,510.00
2105	**Нормативт зардал**	**7,900,000.00**	**7,889,470.00**
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	5,000,000.00	4,995,000.00
210502	Хоол, хүнс	2,900,000.00	2,894,470.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	**-**	**-**
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**89,000,000.00**	**88,964,375.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	21,500,000.00	21,500,000.00
210602	Тавилга		
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	5,000,000.00	4,977,500.00
210604	Урсгал засвар	62,500,000.00	62,486,875.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**8,000,000.00**	**7,979,250.00**
210701	Гадаад албан томилолт		

210702	Дотоод албан томилолт	8,000,000.00	7,979,250.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**40,500,000.00**	**38,757,052.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	29,000,000.00	28,928,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,300,000.00	2,300,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	400,000.00	343,025.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	100,000.00	99,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,000,000.00	3,000,000.00
210807	Газрын төлбөр	2,200,000.00	1,248,027.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	3,000,000.00	2,839,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**3,500,000.00**	**3,475,750.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,500,000.00	3,475,750.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**391,000,000.00**	**375,211,500.00**
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	-	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг		
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**391,000,000.00**	**375,211,500.00**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	391,000,000.00	375,211,500.00
13	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**3,094,375,000.00**	**3,060,439,995.84**
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**3,091,186,400.00**	**3,057,385,503.84**
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	3,091,186,400.00	3,057,385,503.84
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	**3,188,600.00**	**3,054,492.00**
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,188,600.00	3,054,492.00
4	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		
6	**ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ**		
61	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	**62.00**	**61.00**
620001	Удирдах ажилтан	2.00	2.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	38.00	36.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	18.00	19.00
620004	Гэрээт ажилтан	4.00	4.00
65	**ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ**	**62**	**61**
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)		
650002	Төрийн тусгай албан хаагч (ТТ)	40	38
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	18	19

650010	Гэрээт ажилтан	4	4
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)		

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**7,000,000.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**7,000,000.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	7,000,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	7,000,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,000,000.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	7,000,000.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	7,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	
131106	Төсвийн урамшуулал	
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газар нь татвар, орлогын бүрдүүлэлт, эдийн засгийн аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг Гаалийн ерөнхий газрын харьяа байгууллага юм.

Гаалийн байгууллага 2024 онд гурван түвшинд чиглэж ажиллахаар зорилгоо тодорхойлсон.

- Хууль ёсны худалдааг хөнгөвчлөх, хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх

- Цахим шинэчлэлд суурилсан ил тод, шуурхай төрийн хяналтыг хэрэгжүүлэх

- Мэргэшсэн чадварлаг, ёс зүйтэй хүний нөөцийг бүрдүүлж, сахилга хариуцлагын оновчтой тогтолцоог бий болгох” гэсэн зорилго дэвшүүлсэн ажиллажээ.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Гаалийн газар нь Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хууль, Гаалийн тухай хууль, Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлын тухай хууль, Төрийн албаны тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль, Шилэн дансны тухай хууль, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Засгийн газрын 2024 оны “Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай” 128 дугаар тогтоолоор төрийн албан хаагчдын цалингийн сүлжээнд үнэмлэхгүй хэмжээний өөрчлөлт орсон.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газар нь 2024 онд дотоод аудитын шалгалтад хамрагдаагүй тул дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газар нь 2024 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газар нь Гаалийн ерөнхий газрын 2019 оны 12 сарын 03-ны өдрийн А/272 дугаар тушаалаар баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг мөрдөж ажилласан байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газар нь 2024 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2023 оны 229 дүгээр тушаалаар баталсан "Төсвийн байгууллагын дагаж мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн журам"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна. Байгууллагын хөтөлбөл зохих нягтлан бодох бүртгэлийг холбогдох заавар журмын дагуу хөтөлж, бараа материалын тайланг гаргаж, цалингийн цэсэд хавсаргах холбогдох тушаал, шийдвэр болон санхүүгийн анхан шатны баримтуудыг зохих журмаар бүрдүүлсэн байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 49.9 сая төгрөгөөр буюу 1.4 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө			
Авлага			
Урьдчилгаа			
Бараа материал	99576.60	148976.44	49399.84
Үндсэн хөрөнгө	3495025.21	3395722.53	-99302.68
Нийт хөрөнгө	**3,594,601.81**	**3,544,698.97**	**-49,902.84**
Өр төлбөр			
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	3594601.81	3544698.97	-49,902.84
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	**3,594,601.81**	**3,544,698.97**	**-49,902.84**

Мөнгөн хөрөнгө, авлага, урьдчилгаа дансанд өөрчлөлт гараагүй. Бараа материалын дансанд бага дүнтэй, үндсэн хөрөнгийн дансанд нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна.
Бараа материалын данс оны эхэнд 99.6 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй ба төсвийн хөрөнгөөр нийт 139.9 сая төгрөгийн бараа материал худалдан авч, 42.5 сая төгрөгийн бараа материалыг үнэгүй хүлээн авч, 133.0 сая төгрөгийн бараа материалыг үйл ажиллагаандаа зарцуулж, оны эцэст 149.0 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарчээ.

Үндсэн хөрөнгийн данс оны эхэнд 3,594.6 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй ба тайлант онд 59.1 сая төгрөгийн төсвийн хөрөнгөөр худалдан авч, 483.8 сая төгрөгийн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авч, оны эцэст 3,395.7 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Өглөг дансны оны эцэст өглөггүй гарсан байна.

Тайлант оны үр дүнгээр Засгийн газрын хувь оролцоо данс 49.9 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2024 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр зарлагын нийт дүнг 2,880.4 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсвийн төслийг хянаж, төсвийн төслийн саналаас цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил зардлыг 198.0 сая төгрөгөөр, эд хогшил, урсгал засварын зардлыг 12.8 сая төгрөгөөр нийтдээ 210.8 сая төгрөгөөр нэмж, нийт төсвийг 3,091.2 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Тайлант оны батлагдсан төсвийг 210.8 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, 3,091.2 сая төгрөгөөр тодотгосон байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл.

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 3 хөтөлбөрийн 3 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 3,091.2 сая төгрөгийг улсын төсвөөс санхүүжилт авахаар тусгасан байна.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 3,057.4 сая төгрөгийн санхүүжилт олгож, жилийн эцэст 33.8 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 3,057.4 сая төгрөг буюу 98.9 хувьтай байна. Үндсэн үйл ажиллагааны зардлаас 33.8 сая төгрөг төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	2,673,186.4	2,655,246.0	17,940.4	99.3%
2	Харуул, хамгаалалтын зардал	27,000.0	26,928.0	72.0	99.7%
3	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж	391,000.0	375,211.5	15,788.5	96.0%
	Дүн	**3,091,186.4**	**3,057,385.5**	**33,800.9**	**98.9**

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Санхүү-нийцлийн аудитаар баримтлах ерөнхий чиглэлийн судалгааны дүн дараах байдалтай байна.Үүнд:

Гаалийн газар нь цалингийн сангаас ахмадын санд 1.5 сая төгрөг төвлөрүүлж, зарцуулсан байна.

Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөний дагуу 35.8 сая төгрөгийн хөрөнгийг шууд гэрээгээр, 57.0 сая төгрөгийн хөрөнгийг харьцуулалтын аргаар тендер зарлаж худалдан авалт хийсэн байна.

Төсвөөс 2024 онд бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамжийн /210801/ төсвөөс 28.9 сая төгрөгийг, бараа үйлчилгээний бусад зардлын /210901/ төсвөөс 1.3 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Гаалийн газарт 2024 онд 62 орон тоо батлагдсанаас гүйцэтгэлээр удирдах ажилтан 2, гүйцэтгэх ажилтан 36, үйлчлэх ажилтан 19, гэрээт ажилтан 4 нийтдээ 61 орон тоогоор батлагдсан орон тоо, төсөвт багтаан ажилласан байна.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газар нь тайлант онд 7.0 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт хүлээн авсан байна.Үүнд: Аймгийн Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 4.0 сая төгрөгийн, аймгийн ИТХ-аас 3.0 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт авч Хилийн боомтын үйл ажиллагааг сайжруулах сэдэвт сургалтад 4.0 сая төгрөгийг, нээлттэй хаалганы өдөрлөгт 3.0 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газар нь 2024 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газар нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, бүртгэл тайлагналтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Х.Еркебулан гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор Ж.Айгүл нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газар нь 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2025 оны 01 дүгээр сарын 24-ны өдрийн 01/35 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2024 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 2,454.6 сая төгрөгөөс буюу 24.5 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн.

Гүйцэтгэх шатанд материаллаг байдлыг 2024 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 2,454.6 сая төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 24.5 сая төгрөгөөр шинэчлэн тогтоов.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор нэмэгдэл цалин, эд хогшил, урсгал засварын зардал, бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж, бараа үйлчилгээний бусад зардал, урсгал шилжүүлгийн зардлыг нийтдээ 33.9 сая төгрөгөөр хэмнэсэн байна. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад алдаа, зөрчил илрээгүй.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны мэдээллээс санхүүгийн тайлангийн аудитын программд орсон мэдээллийн хэрэгжилтийг шалгасан.

Шилэн дансанд цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын нийтдээ 2.345.9 сая төгрөгийн 14 мөнгөн гүйлгээ, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 462.6 сая төгрөгийн 35 мөнгөн гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах шийдвэрийн 92.8 сая төгрөгийн 49 мөнгөн гүйлгээг бүрэн мэдээлсэн байна. Шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн хувь 100 хувьтай байна.

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэд хийсэн аудитаар алдаа, зөрчил илрээгүй тул нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудитаар эхний хагас жилийн баримтыг хүлээн авч түүвэр сорил хийсэн бөгөөд алдаа зөрчил илрээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар акт, албан шаардлага, зөвлөмж өгөгдөөгүй байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал байхгүй байгаа болно.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар санхүүгийн тайланд залруулга хийгдээгүй. Аудитаар алдаа зөрчил гараагүй.

5.1 Төлбөрийн акт

Төлбөрийн акт тогтоогоогүй.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар дараах зөрчилд албан шаардлага өгөгдлөө. Үүнд:

Баян-Өлгий аймаг дахь Гаалийн газрын даргын 2024 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдрийн “Урамшуулал олгох тухай” Б/26 дугаар тушаалаар нягтлан бодогч, нярав нарт газрын 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар зөрчилгүй дүгнэлт авсан гэж 6,712,500 төгрөгийн урамшуулал олгож, төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшууллын хэмжээг хэтрүүлсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийн 6.4.1-д “*төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах*”, 16 дугаар зүйлийн 16.5-д “*Төсвийн шууд захирагч нь төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ*”, 16.5.5-т “*батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах*”, Засгийн газрын 2019 оны “Журам батлах тухай” 05 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан "Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам"-ын 2.2-т “Төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшууллын дээд хэмжээ нь албан хаагчийн албан тушаалын сарын үндсэн цалингийн 50 хувиас хэтрэхгүй байна” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчил арилгуулах албан шаардлага өгөв.

5.3 Зөвлөмж

Зөвлөмж өгөгдөөгүй.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшууллын хэмжээг хэтрүүлсэн	1	6712.5			1	6712.5						
Дүн	1	6712.5			1	6712.5						

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Төрийн цахим худалдан авалтын журам зөрчсөн								
Дүн								
Нийт дүн								